
Environmentální historie

Cvičení 7

Mgr. Lukáš Dolák, Ph.D.

Podzim 2021

Průběh cvičení

1. Opakování odpřednášeného učiva
2. Proměny lesa v minulosti – časová osa lesnatosti
3. Krajina ve 20. století (video)

Opakování odpřednášeného učiva

1. Ve kterých pohořích probíhala tzv. valašská kolonizace?
  - Beskydy, Javorníky, Bílé Karpaty

2. Pasekářská kolonizace se od té valašské lišila především:
  - a) pasekáři osidlovali paseky a Valaši louky
  - b) místem osidlování pasekáři (podhorské oblasti)**
  - c) národnostní strukturou (Valaši pocházeli z drtivé většiny z Rumunska)

Opakování odpřednášeného učiva

3. První významné jezy postavené za účelem voroplavby se na Vltavě objevily již:
- a) **za vlády Karla IV. (1346–1378)**
  - b) v raném novověku (16.–pol. 17. stol.)
  - c) v době baroka (pol. 17.–18. stol.)
  - d) po vítězném únoru 1948

Opakování odpřednášeného učiva

4. Uvedte alespoň 3 typické rysy, kterými se vyznačovala renesanční krajina (16.–pol. 17. stol.)
  - úbytek lesů, nedostatek dřeva, nárůst množství velkostatků, převaha pěstování obilí v krajině, vrchol rybníkářství, rostoucí počet ovčínů a nových sídel na horách, zastavování návší, výstavba rezidencí za hradbami měst, výstavba zámků a úpadek hradů
5. Počátek barokní krajiny je spojen s válkou:
  - a) stoletou
  - b) 30 letou**
  - c) husitskými
  - d) 2. světovou

Opakování odpřednášeného učiva

6. Uvedte typické rysy pro barokní krajinu a vysvětlete pojem „komponovaná krajina“.
- sakrální památky v krajině, výsadba alejí a solitérních stromů
  - komponovaná krajina: jasně definovaná struktura krajiny, osová souměrnost, strategické rozmístění dominantních prvků v krajině, centrem zámek

Opakování odpřednášeného učiva

7. Poznejte, v jakém případě se jedná o park anglický a francouzský:

anglický

francouzský

Opakování odpřednášeného učiva

8. Jak se nazývá typická architektura konce 18. stol. a zbytku 19. stol. převažující na vesnicích především v jižních Čechách?

selské baroko

Opakování odpřednášeného učiva

9. Které vegetační patro se z důvodu nárůstu pastvy v barokní krajině prakticky nevyskytovalo?
- a) mechové
  - b) bylinné
  - c) keřové
  - d) stromové

Opakování odpřednášeného učiva

10. Na konci kterého století došlo k největšímu odlesnění české krajiny, jehož následkem byly např. počátky lesního hospodářství?

- a) 17. stol.
- b) 18. stol.**
- c) 19. stol.
- d) 20. stol.

11. S jakými procesy je spojen počátek vzniku jednotvárné české krajiny a ve kterém století k těmto změnám dochází?

- **komerční zem. – mechanizace, chemizace, meliorace; 19. stol.**

Opakování odpřednášeného učiva

12. Který segment krajiny nejvíce ustupuje polím v průběhu 19. stol. během zemědělské revoluce, kdy došlo k zavedení střídavého osevního postupu?

– **pastviny (zavedení pícnin, ustájení dobytka, rozvoj pěstování cukrové řepy)**

13. Jaké tendence ve smyslu průmyslové výstavby a následného rozložení výroby měl parní stroj v 19. stol.?

a) dekoncentrační

b) koncentrační

Opakování odpřednášeného učiva

14. Ve kterých oblastech se nejvíce projevil antropogenní tlak na krajinu v 19. stol. a jakým způsobem?

– těžební oblasti (průmyslová krajina), města a okolí

15. Největším milníkem, který měl dopad na změnu struktury krajiny mezi lety 1918–1938, byl/a/o:

a) odsun německého obyvatelstva z pohraničí

b) pozemková reforma a zabránění soukromého majetku nad danou velikost

c) orientace zemědělství na živočišnou výrobu

d) rozorávání mezí, remízků a liniových společenstev

Opakování odpřednášeného učiva

16. V jakých oblastech se nejvíce projevil přechod Československa po r. 1948 na těžký průmysl s ohledem na surovinovou základnu?

– těžební oblasti (oblast černého trojúhelníku), hraniční lesy

17. Největší dopad na životní prostředí a krajinu můžeme sledovat v období:

a) 1948–1960

b) 1961–1970

c) 1971–1990

Opakování odpřednášeného učiva

18. Jaký byl účel kolektivizace zemědělství a jak se v české krajině projevil?

19. Ve kterých částech Československa docházelo ve 2. pol. 20. stol. k částečné obnově původní vegetace a z jakých důvodů?

- pohraničí (vysídlení Němců, nezdar doosidlování, železná opona, zakázaná území)
- vojenské újezdy (zakázaný prostor)
- bývalé lomy a doly (zatopení, volná sukcese)

Opakování odpřednášeného učiva

20. Kterou stavbu byste nezařadili do období socialistického realismu?

a)

b)

c)

d)

Opakování odpřednášeného učiva

21. Jaké hlavní proměny v české krajině se udály mezi lety 1989–2004?

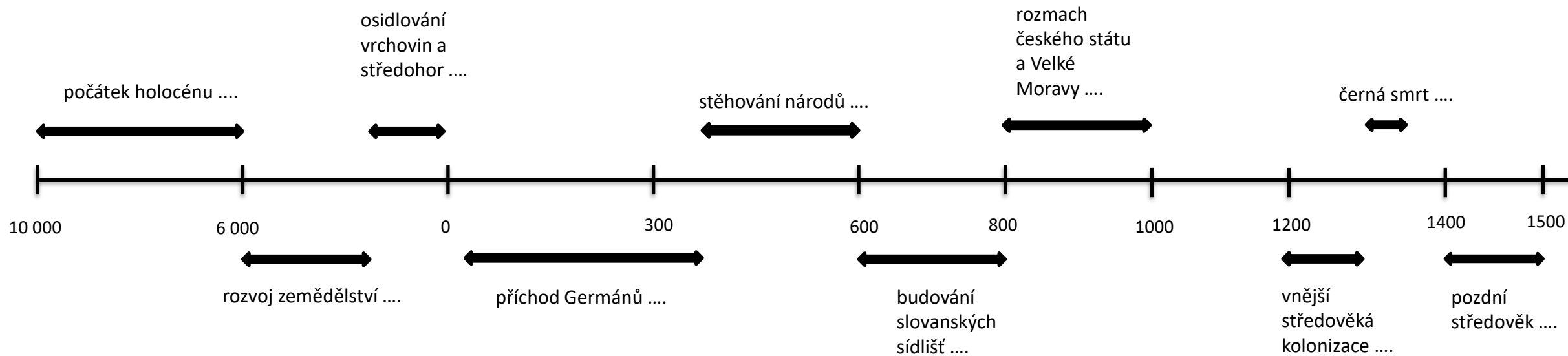
- nárůst neudržovaných ploch, snížení biodiversity květnatých luk, nárůst plochy lesů, počátek zástavby zemědělské půdy, výstavba satelitních obcí, útlum těžby, počátky rekultivací a sanací, ústup počtu skládek odpadu

Proměny lesa v minulosti

- Pokuste se správně spojit vybraná období s vývojem lesa typickým pro toto období

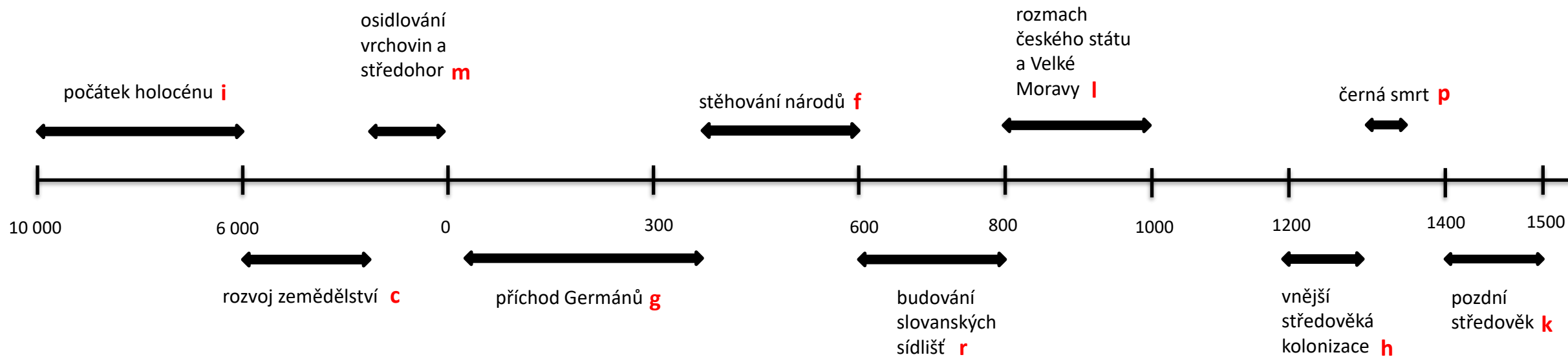
Časová osa lesnatosti

Časová osa lesnatosti

Časová osa lesnatosti – odpovědi

Časová osa lesnatosti – odpovědi

Proměny lesa v minulosti

- Lesnatost úzce souvisí s vývojem lidské civilizace a klimatickými podmínkami
- V době válek, hladomorů, klimatických výkyvů nástup sukcese
  - primární sukcese (bříza, modřín)
  - sekundární sukcese (borovice; listnaté stromy - dub, buk)
- Lesnatost mírného pásu v Evropě před nástupem zemědělství cca 90 %
- Lesnatost území ČR v 6.–8. stol. cca 75 %

Krajina ve 20. stol.

- Cesta ke štěstí (od 3:50)

<https://www.youtube.com/watch?v=G-cr234ajx8>

- Krajina v rukou člověka

<https://www.youtube.com/watch?v=Fpk1aIDztLk>

- Člověk jako ničitel

https://www.youtube.com/watch?v=3gPRqcTksuk&feature=emb_imp_woyt